

27 יכול לשמוע גם אחר – הרי בשעה שעומדים קודם
28 התפלה, שתפלה היא בין המתפלל והקב"ה, לכל
29 לראש צריך להיות "קשוט עצמך" – שהוא יקבל ע"ע
30 את המצוה ד"ואהבת".

31 ובפרט שהאמירה בדיבור יכולה לכלבל ההתרכזות
32 והכוונה של האדם, כי עליו להתרכז לבטא באותיות
33 בדיבור (ובפרט ש"לומר" משמע, שאחר יכול
34 לשמוע), ולהתחשב בתנאי המקום והזמן.

35 אעפ"כ כותב אדמו"ר הזקן בסידורו ש"נכון לומר
36 כו", ובסידור השהו לכל נפש³¹, שכל יהודי, מגדול
37 שבגדולים עד לקטן שבקטנים, יאמר זאת דוקא בפה!
38 ד. ויש לומר הביאור בזה:

39 מצד הנשמות דבני"ה מלכתחילה – ותמיד –
40 מאוחדים זה בזה, "כולן מתאימות ואב אחד לכולנה
41 ולכן נקראו כל ישראל אחים ממש מצד שורש נפשם
42 בה' אחד"³², רק ש"הגופים מחולקים"³² – כפי
43 שהנשמה יורדת ומתלבשת בגוף גשמי ישנם חילוקים
44 בין יהודי אחד לחבירו. ובפרט בזמן הגלות כשבני"ה
45 "מפוזר ומפורד בין העמים". [וגם אז ה"ה בעצם וכח
46 (מצד נשמתם) דבר אחד, ויתירה מזו: הרצון האמיתי
47 של יהודי – לקיים את רצון ה' (כפס"ד הרמב"ם³³),
48 כולל המצוה ד"ואהבת לרעך כמוך"; ו"גם בשעת
49 החטא היתה (הנשמה) באמנה אתו ית"³⁴];

50 וזהו (גם) ענינה של המצוה ד"ואהבת לרעך
51 כמוך", שגם כמו שבני"ה מחולקים (מצד הגופים
52 שלהם), יאהב זה את זה "כמוך"³⁵ (ע"י שמגלה מן
53 הכח אל הפועל את האחדות).

54 עפ"ז מובן שהביטוי העיקרי והשלם דאהבת
55 ישראל הוא בשעה שזה (נוסף על רגש בלב ובכוונה
56 במחשבה, גם) בדיבור (באור העולם) – עקימת

1 ובשלימות בגאולה העתידה ("תכלית ושלימות בריאת
2 עולם הזה"²¹) – "והיו לאחדים גו' ועבדי דוד גו'
3 ורועה אחד יהי' לכולם גו' וידעו הגוים כי אני ה'
4 (כפי שמתבאר בגלוי בהפטורה – הסיום ושלימות
5 הפרשה).

6 "ויגש" מבטא את ה"כלל גדול בתורה" ד"ואהבת²²
7 לרעך כמוך"²³, "אחד באחד יגשו"²⁴; זהו היסוד –
8 ונתינת כח – להאחדות דכל אחד מבני"ה וכלל ישראל
9 בכל העולם "בין הגוים אשר הלכו שם" – שנחלקים
10 למלכות יהודה ומלכות יוסף – "יהודה ולבני ישראל
11 חבריו"²⁵ "יוסף גו' וכל בית ישראל"²⁶, "שבטי ישראל
12 חבריו"²⁶ (עשרת השבטים שמעבר לנהר סמבטיון),
13 וע"ז – אחדות בכל העולם.

14 ו"ויגש" מציין אחדות שיוצאת בגלוי ובפועל ממש,
15 בגשמיות העולם – התקרבות ("ויגש") במעשה בפועל
16 דיהודה ליוסף [ובלשון ההפטורה²⁷: "וקרב אותם אחד
17 אל אחד גו' ועשיתם לעץ אחד גו' בידיו" – שזהו עיקר
18 ושלימות (במצות) אהבת ואחדות ישראל, ובאחדות
19 כל העולם, בשעה שבא במעשה בפועל, כדלקמן].

20 ג. הביאור בזה, ובהקדים: אדמו"ר הזקן קבע
21 בסידורו²⁸ (קודם "מה טובו") ש"נכון לומר קודם
22 התפלה הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעך
23 כמוך".

24 וצריך להבין הטעם שזה צריך להיות דוקא באמירה
25 בפה ("לומר"), ולא מספיקה קבלת המצוה ע"י
26 מחשבה וכוונה²⁹ בלב³⁰ [ואפילו את"ל שע"י אמירה

(20) יחזקאל לו, טו ואילך.

(21) תניא פל"ו (מו, א).

(22) קדושים יט, יח ובתור"כ ופרש"י שם.

(23) ולהעיר ממאחז"ל עה"פ "ויגש אליו יהודה" – אין ויגש אלא

לשלום" (יל"ש ריש פרשתנו).

ולהעיר גם שהגשת יהודה אל יוסף היתה בכדי להיות ערב במקום בנימין, ובמס"נ, שזה מורה על אהבת ישראל כו' בפשטות. ובפרט ע"פ ביאור השייכות לענין כל ישראל ערבים זה לזה (אוה"ת פרשתנו תתקפב, א ואילך. ד"ה ויגש עטר"ת).

(24) איוב מא, ה. וראה תו"א פרשתנו מד, ב.

(25) יחזקאל שם, טז.

(26) שם, יט.

(27) שם יז; יט.

(28) ומקורו הוא מכתבי האר"ז – פע"ח שער עולם העשי" פ"א. שער הכוונה בתחלתו. סידור האר"ז"ל במקומו. וראה שער הכולל פ"ג ס"ב. וכ"ה בכמה סידורים ובכ"מ – נסמן במאמרי אדה"ז פרשיות ח"ב ע' תתקמא ואילך.

(29) ולהעיר שבמג"א ("או"ח רסמ"ו) ושו"ע אדה"ז (שם סי"א) נאמר רק "ויקבל עליו מ"ע של ואהבת לרעך כמוך קודם התפלה" – ולא נזכר שאומרים כן, אף שבשו"ע אדה"ז שם (באותו סיניף) מביא עוד פסוקים שאומרים ("יש לומר פסוק כו' קודם בואו לבהכנס, ובכניסתו יאמר כו', ויש מי שקבלה בידו לומר כו"), ואילו בקבלת מ"ע דואהבת נאמר רק "ויקבל עליו כו".

(30) שהרי אין זה חלק מהתפלה (אלא "קודם התפלה") שתפלה

צ"ל לא בלבו בלבד אלא מחתך הדברים בשפתיו (טשו"ע ואדה"ז או"ח סק"א ס"ב. וראה שם סס"ב ס"ג בנוגע לק"ש). וראה תניא שבהערה 37 – ביאור הטעם שתפלה צ"ל בדיבור.

(31) אף שמקור הענין (דאמירת "הריני מקבל כו") הוא בכתיבי האר"ז"ל (כנ"ל הערה 28), שחלק חשוב ממנו אינו שוה לכל נפש; וגם בהנהגות אדה"ז – לא כל הענינים שוים לכל נפש [כמו הנהגתו בלימוד הזהר בכל שבת שהי' דוקא לבניו וליחידיו סגולה, כמ"ש אדהאמ"צ בהקדמתו לביאורי הזהר], וכיו"ב; אבל הענינים שהובאו בסידור שלו – הם שוים לכל נפש.

(32) תניא פרק לב.

(33) הל' גירושין ספ"ב.

(34) תניא ספכ"ד.

(35) והחידוש בדבר מובן משאלת המפרשים (רמב"ן עה"פ) איך נצטווה האדם במצות "ואהבת לרעך כמוך" – הרי ע"פ תורה "אדם קרוב אצל עצמו", ו"חייך קודמין", שזהו מפני שהגופים נפרדים (כי מצד הנשמה "כולן מתאימות כו").